

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 19 Aralık 2019
Sayı : 1021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

6328 Sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	- Adalet - Milli Savunma
Esas Komisyon	Anayasa
Tarih :	27 Aralık 2019
Esas No:	2/2474

10.12.2019
T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
GİZLİ

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
20 Aralık 2019
Numara:

TBMM
GELEN EVRAK
20 Aralık 2019
No: 585405
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

6328 Sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun 5. Maddesi;

“Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir. Ancak;

- a)(Mülga: 2/7/2018 - KHK/703/110 md.)
- b) Yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler,
- c) Yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin kararlar,
- ç) Türk Silahlı Kuvvetlerinin sırf askerî nitelikteki faaliyetleri,

Kurumun görev alanı dışındadır.”

İfadesiyle Kamu Denetçiliği Kurumunun görevleri belirtilmiş ve Kurum denetimi dışında bırakılan iş, işlem ve faaliyetler sayılmıştır.

Görüldüğü üzere “Yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin kararlar” ve “Türk Silahlı Kuvvetlerinin sırf askerî nitelikteki faaliyetleri” Kamu Denetçiliği Kurumu'nun denetim faaliyetleri dışında tutulmuştur.

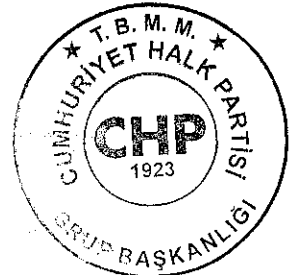
Bu noktada ombudsmanlık kurumunun dünyadaki örneklerine baktığımızda İsveç Ombudsmanlık kurumu çok geniş yetkilere sahiptir. Bu yetkilerde birisi de mahkemelerin denetlenmesidir.

Mahkemelerin denetimi; davaların görüşülmesinin ve karar bağlanmasının makul bir zaman içerisinde yapılmasını sağlamaktır. Ayrıca mahkemeler; kamu görevinin kötüye kullanılmasını engellemek adına da denetlenmektedir.

Belirtmek isteriz ki; 2018 Yılı İnsan Hakları Tazminat Komisyonu Başkanlığı'nın istatistik verilerine göre 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla kendilerine yapılan toplam 8867 başvurudan en büyük pay 7445 başvuru ile “Uzun yargılama ve geç icra” işlemlerine ilişkindir.

Görüldüğü üzere Türkiye’de yargılama sürelerinin uzunluğu ve kararların geç icra edilmesi başlıca bir sorun haline gelmiştir. Bu başvurular sonucunda devlet; yaklaşık 34 Milyon Türk Lirası tazminat ödemiştir.

Halihazırda ülkemizde bir sorun teşkil eden “uzun yargılama süreleri ve geç icra” işlemlerinin çözümünde de en etkili yol kaliteli bir denetim ve caydırıcı cezalardır.

Bu noktada yargı organları üzerinde denetim mekanizmasının artırılması önem arz etmektedir. Diğer tüm kamu gücü kullanan otoriteler gibi yargı organlarının da Kamu Denetçiliği Kurumu kapsamında bu denetime tabi olması gerekmektedir.

Ayrıca yine aynı madde ile düzenlenen “Türk Silahlı Kuvvetlerinin sırf askerî nitelikteki faaliyetleri” nin de Kamu Denetçiliği Kurumu denetiminin dışında tutulması hatalı bir uygulamadır.

Nitekim kamu otoritesinin en baskın unsuru olan silahlı kuvvetler karşısında; okamu otoritesine karşı vatandaşların haklarının ve özgürlüklerinin korunması gerekmektedir. Bu denetimler nitelik ve kalite açısından olduğu kadar eşitlik açısından da yapılmalıdır.

Kamu otoritesini vatandaşlara yansıyacak açıdan fiilen en çok kullanan iki kurumun denetim dışı tutulması Kamu Denetçiliği Kurumu'nun amacıyla örtüşmemektedir.

Nitekim 6328 Sayılı Kamu Denetçiliği Kanunu kurumun amacını; “... kamu hizmetlerinin işleyişinde bağımsız ve etkin bir şikâyet mekanizması oluşturmak suretiyle, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve önerilerde bulunmak” olarak tanımlamıştır.

Tüm bu yukarıda açıklanan nedenlerle; “Yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin kararlar” ve “Türk Silahlı Kuvvetlerinin sırf askerî nitelikteki faaliyetleri” de Kamu Denetçiliği Kurumu denetiminin kapsamına alınmalıdır.

Bu sayede tüm insan hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla tüm kamu otoriteleri denetime tabi olacaktır.

Kamu Denetçiliği Kurumu, kamu otoritelerine karşı bireylerin haklarını korurken, kamu güçleri tarafından yapılan tüm işlemleri nitelik, kalite ve eşitlik ilkesi gereği denetleyebilecektir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu madde ile; insan hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla tüm kamu otoriteleri denetime tabi olacaktır. Kamu Denetçiliği Kurumu'nun, kamu otoritelerine karşı bireylerin haklarını korurken, kamu güçleri tarafından yapılan tüm işlemleri nitelik, kalite ve eşitlik ilkesi gereği denetleyebilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**6328 SAYILI KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 14.06.2012 tarihli 6328 Sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun 5'inci Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“(1)Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir. Ancak; yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler kurumun görev alanı dışındadır.”

MADDE 2- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

